

Sygn. akt I C 247/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Choczaj

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko P. H.

o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie

1. zobowiązuje pozwanego P. H. do przeproszenia powoda P. K. poprzez przesłanie w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku na adres powoda P. K. listem poleconym pisemnego oświadczenia o następującej treści: „Przepraszam pana P. K. za to, że w dniu 17 czerwca 2012 roku naruszyłem jego dobra osobiste poprzez użycie wobec niego słów powszechnie uznawanych za obelżywe i poprzez kierowanie pod jego adresem groźby utraty zdrowia”,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. zasądza od powoda P. K. na rzecz pozwanego P. H. kwotę 2 040,00 zł (dwa tysiące czterdzieści złotych) tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa prawnego,
4. nakazuje pobrać od pozwanego P. H. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 600,00 (sześćset) złotych tytułem brakującej opłaty stałej.

Sygn. akt I C 247/16

UZASADNIENIE

P. K. wniósł o zobowiązanie P. H. do zaniechania naruszeń jego dóbr osobistych w postaci znieważania, grożenia mu popełnieniem na jego szkodę przestępstwa przeciwko zdrowiu oraz zobowiązanie go do przeproszenia w formie listu wysłanego na jego adres,

nie później niż w terminie 5 dni od dnia uwzględnienia powództwa,

o następującej treści: „Szanowny Pan P. K., przepraszam Pana

za naruszenie Pana czci i dobrego imienia polegające na publicznym znieważeniu Pana przeze mnie w dniu 17 czerwca 2012 roku na przystanku autobusowym przy ul. (...) w P. poprzez wykrzykiwanie w kierunku Pana okien znajdujących się przy ul. (...) słów „K. to stary chuj”, jak również za dwukrotne wykrzykiwanie gróźb tj.: „...K. jebany będzie!... Zawsze i wszędzie...” oraz „...K. jebany będzie! Zawsze i wszędzie... K. jebany będzie!...”, które wywołały u Pana uzasadnioną obawę o własne życie i zdrowie oraz

za to, że w dniu 17 czerwca 2012 roku, będąc pod wpływem alkoholu

i wykrzykując słowa wulgarne i nieprzyzwoite oraz slogany kibicowskie zakłóciłem Panu spoczynek nocny. Zobowiązuję się także do zaprzestania dalszych naruszeń Pana dóbr osobistych i postępowania z poszanowaniem dla Pana czci i dobrego imienia”. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 30 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 05 listopada 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

Pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

P. K. zamieszkuje w bloku przy ulicy (...) w P., gdzie na tym samym osiedlu pod adresem(...) mieszkał P. H. , **(bezsporne)** .

Strony znają się od wielu lat, m.in. mieli ze sobą styczność w 2001 roku w trakcie postępowania karnego toczącego się przeciwko bratu pozwanego, oskarżonemu o to, że wraz z innymi osobami pobił powoda, **(bezsporne)** .

Od tego czasu strony nie utrzymywały osobistych kontaktów. Kolejny raz zetknęły się ze sobą dopiero 04 grudnia 2011 roku, kiedy pozwany szedł środkiem jezdni po drodze wewnętrznej, będąc obowiązany korzystać z chodnika. Jadący w tym momencie samochodem powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przez niego wykroczenia. Wyrokiem nakazowym z dnia 01 marca 2012 roku, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim uznał P. H. winnym popełnienia czynu, wypełniającego dyspozycję art. 97 k.w . w związku z art. 11 ust 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity z 2005 r.; Dz. U. Nr. 108, poz. 908 ze zmianami) i za to na podstawie 97 k.w . wymierzył mu karę 100,00 złotych grzywny, **(dowód: zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40; wyrok - k. 27 akt II W 63/12)** .

W następnym roku, w dniu 17 czerwca 2012 roku, około godziny 05:00 rano, pozwany będąc pod wpływem alkoholu, wrócił ze strefy kibica we W., gdzie oglądał mecz Mistrzostw Europy w piłce nożnej. Pozwany z kolegami stali na przystanku autobusowym przy ulicy (...), głośno rozmawiali, śpiewali piosenki kibicowskie i pili alkohol, czym obudzili P. K., który zaczął nagrywać całe zdarzenie telefonem komórkowym. Pozwany wtedy krzyknął w kierunku okien mieszkania powoda „K. to stary chuj” oraz „Zawsze i wszędzie K. jebany będzie”. Powód zawiadomił o zachowaniu pozwanego i jego znajomych policję. W związku z tym, wyrokiem nakazowym z dnia 05 września 2012 roku, Sąd Rejonowy w P. uznał P. H. winnym tego, że w dniu 17 czerwca 2012 roku, w godzinach 05:00 do 06:30, w P. na ulicy (...) na przystanku (...) wykrzykując słowa nieprzyzwoite, slogany kibicowskie, zakłócił porządek oraz spoczynek nocny P. K. i w tym samym miejscu i czasie spożywał alkohol, tj. popełnienia czynu z art. 51 § 1 k.w . i art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i za to wymierzył mu karę grzywny w kwocie 100,00 (sto) złotych, **(dowód: wyrok - k. 29 akt VII W 616/12)** .

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 roku, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim uznał P. H. winnym tego, że w dniu 17 czerwca 2012 roku między godziną 05:00 a 05:08 znajdując się na przystanku autobusowym przy ulicy (...) znieważył publicznie P. K. wykrzykując w kierunku jego okien znajdujących się przy ulicy (...) słowa „K. to stary chuj” i za to na podstawie art. 216 § 1 k.k. wymierzył mu karę 50 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10,00 zł, **(dowód: wyrok - k. 68 akt II K 713/12)** .

Wyrokiem nakazowym z dnia 10 czerwca 2013 roku, Sąd Rejonowy

w P. uznał P. H. za winnego tego, że w dniu 17 czerwca 2012 roku w P. przy ulicy (...), groził P. K. popełnieniem na jego szkodę przestępstwa przeciwko zdrowiu, w tym pobicia, przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 190 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10,00 zł, **(dowód: wyrok - k. 87 akt II K 346/13)** .

Powód poczuł się urażony zachowaniem pozwanego z dnia 17 czerwca 2012 roku, ponadto nie czuł się bezpiecznie w swoim mieszkaniu. Pozwany w trakcie postępowania karnego przeprosił powoda za swoje zachowanie i okrzyki jakie kierował pod jego adresem. Powód jednak tych przeprosin nie przyjął, **(dowód: częściowo bezsporne; częściowo zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40)** .

Pozwany nie poszukiwał kontaktu z powodem od czasu wydarzeń z dnia 17 czerwca 2012 roku. W dniu 26 sierpnia 2012 roku powód usłyszał z okien swojego mieszkania głośno zachowujących się mężczyzn, którzy przeklinali i pili alkohol, dlatego wyszedł z domu i nagrał ich zachowanie, po czym zawiadomił o zdarzeniu policję. Wśród nagranych przez powoda mężczyzn był również pozwany. Wyrokiem nakazowym z dnia 16 października 2012 roku, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim uznał P. H. za winnego tego, że w dniu 26 sierpnia 2012 roku w P. przy ulicy (...) wykrzykując słowa nieprzyzwoite zakłócił porządek publiczny oraz tego, że w tym samym miejscu i czasie spożywał alkohol w miejscu objętym zakazem oraz zaśmieszył plac przy(...) rozbijając butelkę o ścianę budynku i za to wymierzył mu karę 300,00 zł grzywny, **(dowód: zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40; zeznania pozwanego - k. 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 01:10:14 do 01:22:30, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 196 - 196 verte i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:59:39 do 01:10:59; wyrok - k. 50 - 52 akt o sygn. II W 787/12)** .

Od 2013 roku pozwany pracuje w Niemczech i na osiedlu, gdzie mieszka powód pojawia się sporadycznie, kiedy odwiedza rodzinę. W dniu 27 grudnia 2015 roku powód schodząc wieczorem do garażu usłyszał głośno rozmawiających mężczyzn pod blokiem i wezwał policję. Przybyli na miejsce funkcjonariusze wylegitymowali znajdujące się pod blokiem osoby, w tym P. H. , który przyjechał do domu na urlop świąteczny. Pozwany przyjął mandat od funkcjonariuszy, a podczas całego zdarzenia nie rozmawiał z powodem, **(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40; częściowo zeznania pozwanego - k. 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 01:10:14 do 01:22:30, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 196 - 196 verte i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:59:39 do 01:10:59; zeznania świadka M. P. - k. 321 - 321 verte i nagranie z dnia 13 lutego 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:57:56 do 01:23:18)** .

Przez lata P. K. wielokrotnie zgłaszał właściwym organom zachowania mieszkańców osiedla, także nieletnich, które w jego opinii naruszały porządek prawny lub też w jego odczuciu miały na celu nękanie jego osoby. Między innymi: w dniu 27 września 2002 roku złożył zawiadomienie

o dokonaniu czynu zabronionego przez nieletniego D. N., który spowodował u niego obrażenia czynności narządów ciała; w dniu

27 października 2002 roku zawiadomił o uszkodzeniu jego samochodu marki F. (...); w dniu 26 października 2003 roku złożył zawiadomienie

o wykroczeniu w ruchu drogowym spowodowanym przez wówczas nieletniego M. P., który szedł po jezdni zamiast po chodniku; w dniu 02 maja 2003 roku złożył zawiadomienie o napaści i składania gróźb przez nieznanego mu mężczyznę i stworzeniu zagrożenia drogowego przez nieletniego; w dniu

03 czerwca 2003 roku zawiadomił o zagrożeniu drogowym spowodowanym przez innego nieletniego; w dniu 18 września 2003 roku złożył zawiadomienie

o wykroczeniu drogowym spowodowanym przez nieletniego D. D.;

w dniu 10 kwietnia 2014 roku złożył zawiadomienie o kierowaniu wobec niego gróźb karalnych przez S. H. ; w dniu 13 maja 2014 roku złożył zawiadomienie o uporczywym nękanii go przez P. S.; w dniu

28 maja 2014 roku złożył zawiadomienie o usiłowaniu zniszczenia jego mienia, podając, że nieznanemu sprawca rzucił szklaną butelką wypełnioną płonąca chusteczką w jego okno. Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2014 roku umorzono dochodzenie. Wyrokiem z dnia 30 września 2003 roku W. M., którego dotyczyło zawiadomienie z dnia 02 maja 2003 roku, został skazany za zagrożenie powodowi pobiciem, natomiast wyrokiem z dnia 12 stycznia 2004 roku został skazany za znieważenie P. K. i naruszenie jego nietykalności cielesnej. Wyrokiem nakazowym z dnia 23 listopada 2007 roku, Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim uznał T. S.

za winnego tego, że w dniu 02 sierpnia 2007 roku wtargnął gwałtownie

na jezdnię bezpośrednio pod nadjeżdżający samochód kierowany przez powoda, **(dowód: częściowo bezsporne; zawiadomienie z dnia 27 września 2002 roku - k. 250; postanowienie - k. 252 i k. 289; pismo - k. 262; zawiadomienie - k. 253; wyrok - k. 258 i k. 268; wyrok - k. 257, k. 272, k. 273, k. 290 - 290 verte; uzasadnienie - k. 274 - 276; zawiadomienie - k. 259; zawiadomienie - k. 279; protokół - k. 284 i k. 285; postanowienie - k. 286; notatka - k. 288; zawiadomienie - k. 3 akt III Nmo 35/03; protokół przyjęcia zawiadomienia**

o przestępstwie - k. 5 - 10 akt 1 Ds. 907/14 ; protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie - k. 3 - 5 akt sygn. 1 Ds. 1065/14; wyrok - k. 350; notatka - k. 239 i k. 270; pismo KMP - k. 241, k. 261, k. 264 i k. 265; pismo - k. 266; zawiadomienie - k. 263; protokół przyjęcia skargi

o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego - k. 3 - 4 akt II K 212/14; zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa - k. 4 - 6 akt I Ds 1039/14; postanowienie o umorzeniu dochodzenia - k. 23 akt I Ds. 1039/14; protokół przyjęcia skargi o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego - k. 3 - 4 akt II K 212/14; zeznania świadka M. P. - k. 321 - 321 verte

i nagranie z dnia 13 lutego 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:57:56 do 01:23:18) .

Na budynkach znajdujących się na osiedlu, gdzie mieszka powód, nieznanemu sprawcy wielokrotnie umieszczali wulgarne napisy odnoszące się do jego osoby, **(dowód: protokół przyjęcia skargi o przestępstwie ściganym z oskarżenia prywatnego - k. 3 - 4 akt II K 212/14; fotografie - k. 11, k. 267, k. 269, k. 277**

i k. 278) .

Powód został kilkakrotnie pobity na osiedlu, gdzie mieszka, **(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40; obdukcja z dnia 01 czerwca 2003 roku - k. 255; obdukcja z dnia 24 grudnia 2012 roku - k. 280) .**

Obecnie strony nie mają ze sobą styczności. Od czasu interwencji w dniu 27 grudnia 2015 roku P. K. widział pozwanego jeden raz, kiedy ten przechodził pod jego blokiem. Między stronami nigdy nie doszło do bójki, awantury czy ostrej wymiany zdań, **(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta**

od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta

od 00:31:57 do 00:58:40; częściowo zeznania pozwanego - k. 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 01:10:14 do 01:22:30, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 196 - 196 verte i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:59:39 do 01:10:59) .

Od 30 stycznia 2014 roku powód leczy się u lekarz A. T., która stwierdziła u niego zaburzenia depresyjno - lękowe. W dniu 25 stycznia 2014 roku powód stracił pracę ze względu na redukcję etatów, ponadto przeżył śmierć ojca ,
(dowód: częściowo zeznania powoda - k. 396 - 397 i nagranie z dnia 16 marca 2017 roku - płyta - k. 410, minuta od 00:29:42 do 01:09:38, w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami - k. 195 verte - 196 i nagranie z dnia 22 grudnia 2016 roku - płyta - k. 210, minuta od 00:31:57 do 00:58:40; zaświadczenie - k. 12 - 13; historia choroby - k. 14 - 16; zaświadczenie - k. 183 - 184) .

Powyższy stan faktyczny jest częściowo bezsporny, gdyż został ustalony na podstawie zgodnych twierdzeń stron i na podstawie dokumentów przez strony nie negowanych. Sąd ustalił przebieg zdarzenia z dnia 17 czerwca 2012 roku oraz 27 grudnia 2015 roku oraz fakt naruszenia dóbr osobistych powoda na podstawie akt sprawy karnej, a także na podstawie zgodnych zeznań powoda i pozwanego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w zakresie w jakim miał dowodzić wpływu zachowania pozwanego na jego zdrowie, ponieważ zeznania te były wewnętrznie sprzeczne oraz niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego, ponadto gołosłowne, nie poparte żadnymi dowodami. Powód podawał, że czuje niechęć otoczenia do swojej osoby już od 12 lat, czyli od 2005 roku, zaś pierwsze zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia przez powoda miało miejsce w grudniu 2004 roku. Sam powód podał jednak, że aż do zdarzenia z dnia 17 czerwca 2012 roku pomiędzy stronami nie dochodziło do żadnej styczności. Nie jest logicznie uzasadnione twierdzenie powoda, że to pozwany inicjował w końcu liczne konflikty powoda z innymi mieszkańcami osiedla, choćby byli jego znajomymi. Zeznania powoda zaś, że to właśnie zachowanie pozwanego spowodowało jego problemy zdrowotne i w efekcie utratę pracy jest zdaniem Sądu gołosłowne i nie poparte żadnymi dowodami. Liczne zatargi powoda z okolicznymi mieszkańcami wskazują na to, że istnieje wiele przyczyn takiego stanu rzeczy. Są miał na uwadze przy ocenie wiarygodności zeznań powoda, że w swoich licznych zawiadomieniach do organów ściągania wielokrotnie oskarżał różne osoby o prowokowanie go swoim zachowaniem, jak i zachęcanie do takiego zachowania względem powoda swojego otoczenia. Ponadto powód na okoliczność pogorszenia swojego stanu zdrowia w wyniku działania P. H. nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych w postaci opinii biegłych, natomiast przedstawione zaświadczenia lekarskie i historia leczenia, które stanowią dokumenty prywatne, potwierdzają jedynie, że zostały sporządzone przez konkretną osobę i nie wskazują na powiązanie stanu psychiki P. K. z zachowaniem się P. H. .

Sąd oddalił część wniosków dowodowych powoda o przeprowadzanie dowodów z dokumentów znajdujących się różnych aktach spraw karnych, ponieważ nie dotyczyły one relacji stron postępowania. Zebrany już w sprawie materiał dowodowy w wystraczający sposób ujawnia relację panującą na osiedlu, gdzie mieszka powód. Ponadto przeprowadzenie dowodu z opinii i zeznań osób przesłuchiowanych w innych sprawach karnych lub cywilnych naruszałoby zasadę bezpośredniości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają definicji dóbr osobistych,

a treść art. 23 k.c. . ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska.

Należy wskazać, iż art. 23 k.c. nie zawiera zamkniętego katalogu dóbr osobistych, możliwe jest zatem konstruowanie innych dóbr osobistych oprócz tych wymienionych w przywołanym przepisie. Nie oznacza to jednak pełnej dowolności. Dobra osobiste, ściśle związane z daną osobą mają charakter bezwzględny, a zatem są niezależne od sytuacji, w jakiej dana osoba

się znalazła. Dobra osobiste, ujmowane są w kategoriach obiektywnych, jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem, decydujące o jego byciu, pozycji w społeczeństwie, będące wyrazem odrębności fizycznej i psychicznej oraz możliwości twórczych, powszechnie uznane

w społeczeństwie i akceptowane przez system prawny. Nierozzerwalne związanie tych wartości, jako zespołu cech właściwych człowiekowi, stanowiących o jego walorach, z jednostką ludzką wskazuje na ich bezwzględny charakter, towarzyszący mu przez całe życie, niezależnie od sytuacji w jakiej znajduje się

w danej chwili. Katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 k.c., pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2010 r., II CSK 640/09, poz. LEX nr 598758).

Powód wskazywał, że pozwany swoim działaniem naruszył jego dobre imię, godność, prawo do bezpieczeństwa i spokoju.

Odnosząc się do naruszenia dobra osobistego w postaci czci, dobrego imienia i godności to można stwierdzić, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego są one uważane za najważniejsze dobra osobiste.

Cześć człowieka obejmuje dwa aspekty: dobre imię (cześć zewnętrzna) i godność (cześć wewnętrzna). Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka (art. 30 Konstytucji RP). Konkretyzuje się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi. Naruszenie godności polega z reguły na ubliżeniu komuś. Naruszenie dobrego imienia polega natomiast na pomówieniu o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć tę osobę w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu

lub rodzaju działalności. Naruszenie dobrego imienia jest penalizowane w kodeksie karnym jako przestępstwo zniesławienia - art. 212 k.k. Może tu chodzić zarówno o rozpowszechnianie wiadomości określonej treści, która stanowi zarzut pod adresem jednostki, jak i wyrażanie ujemnej oceny jej działalności. Niejednokrotnie naruszanie czci przejawiać się będzie w obu aspektach (patrz: wyrok SN z dnia 29 października 1971 r., II CR 455/71, OSNCP 1972, Nr 4, poz. 77, z głosem E. Radomskiej, PiP 1973, z. 6, s. 16; wyrok SN z dnia 08 października 1987 roku, II CR 269/87, OSNCP 4/89, poz. 66).

Naruszenie dobra osobistego np. czci może nastąpić zarówno publicznie, jak i prywatnie, w wypowiedzi ustnej lub pisemnej albo przekazanej innym nośnikiem informacji, może nastąpić w wywiadzie, felietonie lub innej publikacji prasowej, książce, orzeczeniu sądowym, piśmie procesowym, wykładzie uniwersyteckim, liście, rozmowie, blogu albo komentarzu internetowym, motywach oceny na świadectwie szkolnym (patrz: wyrok SN z dnia 06 grudnia 1972 r., II CR 370/72, OSNC 1973, nr 7-8, poz. 141, z głosem T. Bińczyckiej - Majewskiej, NP 1974, nr 10, s. 1389). Dla zniesławienia konieczne jest,

by zarzut został zakomunikowany osobie trzeciej, przy zniewadze wystarczające już jest, że poweźmie o niej wiadomość pokrzywdzony.

W kwestii naruszenia przez pozwanego innych dóbr osobistych powoda to należy wskazać, że art. 23 k.c. wyraźnie wymienia zdrowie jako dobro osobiste i nie ulega wątpliwości, że dotyczy to zarówno zdrowia fizycznego, integralności cielesnej, jak i sfery psychicznej, intelektualnej, emocjonalnej, itp. W tym zakresie prawo do zachowania zdrowia będzie wiązać się również

z prawem do prywatności, prawem do zachowania więzi rodzinnych i wśród społeczeństwa, co ma istotne znaczenie dla stabilności życiowej człowieka. Zatem przywoływane przez powoda prawo do spokoju i bezpieczeństwa należy rozumieć jako właśnie możliwość stabilnego, niezakłóconego przez osoby trzecie funkcjonowania osoby fizycznej w określonych realiach życia rodzinnego, emocjonalnego, także społecznego wśród osób najbliższych, powiązanych więzami krwi czy więzami uczuciowymi oraz w społeczności lokalnej (np. wśród mieszkańców tego samego budynku).

Zgodnie z treścią art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba

że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych

do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych

w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Z kolei

§ 2 powyższego przepisu stanowi, że jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać

jej naprawienia na zasadach ogólnych. Z powyższego przepisu wynika jednoznacznie, że ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest zatem przesłanką konieczną do udzielenia ochrony przewidzianej w powyższym przepisie.

W nauce i orzecznictwie przyjmuje się, że bezprawne w rozumieniu tego przepisu jest każde działanie naruszające dobro osobiste, chyba że wystąpi szczególna przyczyna usprawiedliwiająca naruszenie. Do okoliczności wyłączających bezprawność zalicza się działanie w ramach porządku prawnego, wykonywanie prawa podmiotowego, ochronę uzasadnionego interesu oraz - pod pewnymi warunkami - zgodę pokrzywdzonego.

Zgodnie z powyższym, w okolicznościach przedmiotowej sprawy,

to na powódzie spoczywał obowiązek wykazania, iż pozwany poprzez sformułowania użyte w trakcie wydarzeń z dnia 17 czerwca 2012 roku i podczas swoje zachowanie na przestrzeni 12 lat, naruszył jego dobra osobiste. Z kolei pozwanego obciążało wykazanie, że nie działał bezprawnie.

Oceniając zniesławiający charakter wypowiedzi należy każdorazowo badać, czy określona wypowiedź mogła nie tylko u adresata, ale u przeciętnego, rozsądnie zachowującego się człowieka wywołać negatywne oceny i odczucia (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 marca 2012 r., V CSK 109/11, OSNC 2012/10, poz. 119).

Każdą wypowiedź, co do której podnoszony jest zarzut naruszenia dóbr osobistych, należy badać w kontekście sytuacyjnym, a definicja słownikowa poszczególnych sformułowań, ma jedynie znaczenie posiłkowe (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 marca 2007 r., I ACa 63/07, Lex (...) nr (...)).

Przy ocenie, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, nie można jednak zupełnie wykluczyć subiektywnego odczucia osoby żądającej ochrony prawnej. Zależy to, m.in. od istoty zdarzenia, na które powołuje się osoba uważająca, że nastąpiło naruszenie jej dóbr osobistych (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2004 r., I CK 636/03, (...) Prawnej Lex (...) nr (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, trzeba zauważyć, że wobec treści art. 11 k.p.c. Sąd jest związany prawomocnym wyrokiem sądu karnego co do popełnienia przestępstwa. W ten sposób ustalone zostało w sposób wiążący to, że w dniu 17 czerwca 2012 roku, między godziną 05:00 a 05:08, znajdując się na przystanku autobusowym przy ulicy (...) P. H. znieważył publicznie P. K., wykrzykując w kierunku jego okien znajdujących się przy ulicy (...) słowa „K. to stary chuj”, a także groził P. K. popełnieniem na jego szkodę przestępstwa przeciwko zdrowiu, w tym pobicia, przy czym groźby te wzbudziły u pokrzywdzonego uzasadnioną obawę,

że zostaną spełnione.

Pozwany wykrzykując w dniu 17 czerwca 2012 roku słowa: „K. to stary chuj” oraz „Zawsze i wszędzie K. jebany będzie”, działał bezprawnie, przez co naruszył dobra osobiste powoda, tj. godność, dobre imię i prawo do spokoju. Bezsprzecznie, wulgarne określenia użyte przez pozwanego wobec powoda z oczywistych względów mogły wywołać negatywne odczucia u niego samego, jak i osób postronnych, a działanie pozwanego miało zaś na celu poniżenie powoda i ukazanie go w negatywnym świetle wobec pozostałych mieszkańców osiedla.

Jednocześnie pozwany nie obalił domniemania bezprawności. Brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że działanie pozwanego było działaniem w ramach porządku prawnego, wykonywaniem prawa podmiotowego lub działaniem mającym na celu ochronę uzasadnionego interesu społecznego lub prywatnego. Nie uzasadnia takiego poglądu to, że powód od wielu lat jest skonfliktowany z pozwanym, jak i z jego znajomymi oraz, że wielokrotnie składał przeciwko mieszkańcom osiedla zawiadomienia do organów ścigania, co miało wzbudzić u pozwanego rozgoryczenie i frustrację. Analizując bowiem kontekst i okoliczności działania pozwanego, nie można odnaleźć w nim innej przyczyny aniżeli chęć popisania się przed kolegami poprzez obrażenie nie lubianej przez nich wspólnie osoby, jaką jest powód. Niewątpliwie pozwany zdawał sobie sprawę ze znaczenia swoich słów i działał w celu urażenia powoda, tak aby jak najwięcej osób słyszało jego słowa. Sam pozwany nie kwestionował zresztą bezprawności swojego działania, dodał jedynie, że działał pod wpływem alkoholu i nie zamierzał urazić powoda, co jednak bacząc na okoliczności zdarzenia jest zupełnie nieprzekonywujące.

W ocenie Sądu tylko to zachowanie pozwanego z dnia 17 czerwca 2012 roku naruszało dobra osobiste powoda. Z materiału dowodowego obejmującego zeznania przesłuchanych stron oraz świadka, z licznej dokumentacji karnej oraz przedstawionej dokumentacji medycznej - nie wynika, że powód na przestrzeni okresu 12 lat poprzez działanie pozwanego doznał poważnych dolegliwości w sferze zdrowia psychicznego w postaci długotrwałych, przewlekłych, nawracających zaburzeń depresyjno - lękowych, które w konsekwencji spowodowały utratę przez niego pracy.

Jakkolwiek Sąd nie kwestionuje odczuć powoda, że utracił poczucie stabilności życiowej, kontroli i odczuwa lęki, to te odczucia nie powstały poprzez działania pozwanego. W działaniu strony pozwanej Sąd nie dopatrył się cech uporczywości i długotrwałości, które miałyby być skierowane przeciwko powodowi. Przez 12 lat, na które wskazał powód, strony miały ze sobą styczność jedynie kilkukrotnie - i jedynie podczas zdarzenia z dnia 17 czerwca 2012 roku, pozwany zwrócił się bezpośrednio do powoda - zaś od dnia 04 grudnia 2004 roku, kiedy powód zgłosił wykroczenie dokonane przez pozwanego, aż do dnia 17 czerwca 2012 roku, strony nie utrzymywały żadnych wzajemnych relacji. W tym czasie powód wielokrotnie wchodził zaś w zatarg z pozostałymi mieszkańcami osiedla. Wobec tego Sąd dokonując oceny w kontekście całokształtu sprawy i zaostrzającego się sporu pomiędzy powodem a mieszkańcami osiedla, doszedł do wniosku, iż zdarzenie to stanowi przejaw negatywnego nastawienia do siebie skonfliktowanych stron, potwierdzając przy tym jego duże nasilenie i brak konstruktywnego porozumiewania się.

Pomimo tego, że pozwany działał wiedziony własną negatywną opinią o powodzie, jak i solidaryzował się z mieszkańcami osiedla, z którymi powód również był skonfliktowany, to nie ma żadnych dowodów na to, że to pozwany w jakikolwiek sposób inspirował pozostałych mieszkańców i swoich znajomych do ataków na P. K.. Z całą pewnością zachowanie powoda i wystąpienie przez niego z powództwem w niniejszej sprawie również o dzwierzeciedla trwający od lat konflikt na osiedlu mieszkalnym, który należy uznać za czynnik motywujący strony do działania i w tym kontekście należy też analizować żądania powoda. Zdaniem Sądu wniosek powoda, że to pozwany prześladuje go jest jego subiektywną opinią i nie zasługuje na aprobatę, tym bardziej, że pozwany nie mieszka od 5 lat na osiedlu, a pomimo tego konflikt P. K. z mieszkańcami nie ustał. W tym miejscu warto przywołać pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z

dnia 24 sierpnia 1988 roku (sygn. akt: I CR 194/88), iż nikt nie może wymagać dla siebie większego uszanowania dóbr osobistych od własnej dbałości o ich nienaruszalność. Należy zwrócić bowiem uwagę, że również zachowanie powoda polegające na ciągłym nagrywaniu mieszkańców osiedla, zgłaszaniu każdego przewinienia organom ścigania, brak komunikacji ze współmieszkańcami spowodowało niechęć do jego osoby i w konsekwencji działania mieszkańców, które powód subiektywnie i bezrefleksyjnie odczytuje jako naruszenie jego dóbr osobistych.

Wobec tych ustaleń, w dalszej kolejności Sąd rozpoznał żądania powoda dotyczące naruszeń jego dóbr osobistych.

Oceniając żądanie powoda w zakresie zobowiązania pozwanego do jego przeproszenia należy stwierdzić, że katalog środków służących usunięciu skutków naruszenia dobra osobistego nie jest zamknięty, muszą to być środki celowe, nadające się do spełnienia przypadających im funkcji i wymuszenia w drodze egzekucji, nie mogą pozostawać w sprzeczności z ustawą ani zasadami współżycia społecznego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 grudnia 1971 roku (III CZP 87/71, OSNCP 1972, Nr 6, poz.104) wskazał, że chodzi o „czynności”, które według powszechnie przyjętych poglądów lub pojęć danego środowiska stanowią ekwiwalent wyrządzonej krzywdy w tym znaczeniu, że niejako niwelują jej skutki. Zastosowany środek musi zatem być adekwatny do danego naruszenia. Przy wyborze środka usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego należy też brać pod uwagę całokształt okoliczności, takich jak: zachowanie się osoby, której dobro zostało naruszone, a w szczególności, czy zajście zostało przez nią sprowokowane itp. Czynność skierowana do usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego powinna być dobrana stosownie do rodzaju, intensywności i zasięgu dokonanego naruszenia, sądowi orzekającemu zaś przysługuje kompetencja do kontroli, czy wskazana przez powoda czynność pozwanego stanowi odpowiedni środek usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego. Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 maja 2013 roku (I CSK 540/12, OSNC-ZD 2013/4/84) w sprawie o ochronę dóbr osobistych sąd ocenia, czy określona w żądaniu powoda treść, forma i liczba oświadczeń oraz miejsce i sposób ich publikacji jest odpowiednia do zakresu i sposobu naruszenia dóbr osobistych. Może też ingerować w żądaną treść oświadczenia przez ograniczenie jej zakresu czy uściślenie określonych sformułowań.

Sąd uznał, że żądanie powoda w części dotyczącej przeprosin jest uzasadnione i usunie skutki naruszenia dobra osobistego i nie ma przy tym żadnego znaczenia fakt, że pozwany przeprosił powoda na jednej z rozpraw toczących się w sprawie karnej, gdyż powód nie musiał godzić się na taką formę przeprosin. Jednakże Sąd zmodyfikował treść przeprosin, tak aby były przejrzyste i czytelne. Wyeliminował również z przeprosin informację o sposobie w jakim doszło do naruszeń dóbr osobistych powoda. Taki sposób złożenia oświadczenia nie odpowiadałby określonemu w art. 24 § 1 zd. 2 k.c. wymogowi dopełnienia przez naruszcyciela czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych oraz nadania oświadczeniu odpowiedniej formy. Przeciwnie, prowadziłby do upowszechnienia dostępnej dotychczas wąskiej grupie osób treści naruszającej dobra osobiste powoda i nadania jej formy nieadekwatnej do formy, w której dokonano naruszenia. Ewentualnie należy zresztą zauważyć, że już w skazujących pozwanego wyrokach karnych wymieniono słowa użyte przez pozwanego względem powoda i podawanie ich w treści przeprosin, zwłaszcza, że są powszechnie uznawane za obelżywe, nie ma żadnego uzasadnienia. Dlatego Sąd orzekł, jak w pkt 1 wyroku, na podstawie art. 24 k.c., w pozostałej części dotyczącej roszczenia niepieniężnego Sąd powództwo oddalił, o czym orzekł, jak w pkt 2 wyroku. Sąd uznał bowiem, że dokonanie przez pozwanego przeprosin o treści zawartej w pkt 1 wyroku jest odpowiednie do zakresu i sposobu naruszenia dóbr osobistych. Ponadto wyrok nie musi zawierać zobowiązania do zaprzestania dalszych naruszeń i postępowania pozwanego wobec powoda zgodnego z poszanowaniem czci i dobrego imienia, gdyż niewłaściwe zachowanie pozwanego wobec powoda było incydentalne i nigdy się nie powtórzyło.

Przechodząc do majątkowych żądań powoda należy stwierdzić,

że w polskim systemie prawa krzywdę moralną naprawia się przede wszystkim poprzez środki ochrony niemajątkowej przewidziane w art. 24 k.c., ukierunkowane na usunięcie skutków wyrządzonej czynem bezprawnym krzywdy. Pokrzywdzonemu przysługuje także inny środek ochrony o charakterze majątkowym w postaci przyznania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, które to roszczenie jest samodzielne, niezależne od innych środków potrzebnych

do usunięcia skutków naruszenia (art. 448 k.c.). Zadośćuczynienie służyć ma udzieleniu poszkodowanemu satysfakcji w sytuacji, gdy inne środki nie są wystarczające dla usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych. Zasądzenie zadośćuczynienia ma zatem charakter fakultatywny i od oceny sądu, opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy, zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie.

Powód domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 30 000,00 złotych. Uwzględniając kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, którego głównym celem jest zatarcie lub co najmniej złagodzenie następstw naruszenia dóbr osobistych, uznaje się, że wysokość zadośćuczynienia winna zależeć przede wszystkim od wielkości doznanej krzywdy. Dla jej sprecyzowania i przyjęcia „odpowiedniej” sumy zadośćuczynienia uwzględnić należy takie okoliczności, jak: rodzaj naruszonego dobra, rozmiar doznanej krzywdy - oceniana obiektywnie, intensywność naruszenia - oceniana obiektywnie, stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym także niewymiernych majątkowo, nieodwracalność skutków naruszenia, stopień winy sprawcy, sytuację majątkową i osobistą zobowiązanego (patrz: wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1010/00, OSNC 2003, nr 4, poz. 56; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1421/2000, niepubl. ; wyrok SA w Warszawie z dnia 22 lutego 2004 r., II ACa 641/03, Wokanda 2004, nr 9, s. 44; wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2006 r., II PK 245/2005, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 101; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2008 r., I ACa 1150/06, OSAW 2008, nr 4, poz. 110; G. Bieniek (w:) Komentarz ..., s. 457; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania ..., s. 26).

Uzasadniając żądanie zadośćuczynienia powód wskazywał, że ucierpiał wskutek stresu wynikającego z działania pozwanego, podjął leczenie psychiatryczne oraz stracił pracę. Wszystko to zdaniem powoda skutkowało obniżonym nastrojem i złym samopoczuciem, koniecznością leczenia psychiatrycznego i pozostawaniem bez środków do życia. Mając jednak

na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd doszedł do przekonania, że roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne jest niezasadne, biorąc pod uwagę bezprawność działania pozwanego i skutki naruszeń dóbr osobistych powoda. Powód nie wykazał, że stres spowodowany długotrwałym nękaniami go przez pozwanego doprowadził do niekorzystnych zmian w jego psychice. W tym zakresie twierdzenia powoda są gołosłowne, nie poparte żadnymi dowodami, gdyż powód nie udowodnił, że pozwany w jakikolwiek sposób nęka go od 12 lat, na co już wcześniej Sąd wskazywał, ani też powód nie wniósł

o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychologa lub biegłego lekarza psychiatry, posłużył się jedynie dokumentami prywatnymi, z których wprost

nie wynika, jaka jest geneza jego zaburzeń psychicznych. Należy w tym miejscu podkreślić, że zadośćuczynienie przysługuje jedynie za krzywdę wyrządzoną naruszeniem dobra osobistego, a nie za naruszenie dobra osobistego. Brak jest również podstawy do stwierdzenia, że działanie pozwanego doprowadziło

do utraty pracy przez powoda. Sam powód podawał przecież, że stracił pracę

z uwagi na redukcję etatów, a więc z uwagi na okoliczności niezależne

od pracownika, tym bardziej od pozwanego i dopiero po tym zdarzeniu podjął leczenie. Te okoliczności wskazują na to, że powód zareagował wzmożonym stresem i objawami lękowymi na niezawiniony fakt utraty pracy, zwłaszcza,

że wcześniej przeżył śmierć ojca. Dlatego Sąd oddalił powództwo

o zadośćuczynienie, o czym orzekł, jak w pkt 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa prawnego, powiększonych o opłatę skarbową od pełnomocnictw w wysokości po 17,00 zł, Sąd orzekł, jak w pkt 3 wyroku,

na podstawie art. 100 § 1 k.p.c. i § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.)

w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku - w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.) oraz na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.) w zw.

z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku - w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.). Koszty zastępstwa prawnego należne pozwanemu w wysokości 2 417,00 zł od nieuwzględnionego roszczenia o zadośćuczynienie, zostały pomniejszone o koszty zastępstwa prawnego należne powodowi

od uwzględnionego roszczenia o ochronę dóbr osobistych w wysokości 377,00 zł. Zatem Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego różnicę obu kwot,

tj. kwotę 2 040,00 zł (2 417,00 zł - 377,00 zł).

O brakujących kosztach procesu (opłaty stałej od pozwu o naruszenie dóbr osobistych) Sąd orzekł, jak w pkt 4 wyroku, na podstawie art. 113

w zw. z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. z 2016 roku, Dz. U. poz. 623

ze zm.) w zw. z art. 98 k.p.c., obciążając nimi pozwanego, który w tym zakresie sprawę przegrał.